

Broj: X-KR-05/16
Sarajevo, 26.05.2006.

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Davorina Jukića, kao predsjednika vijeća, Lars Folke Bjur Nystrom-a i Almiro Rodrigues-a kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne saradnice Elvire Begović kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dragoja Paunovića, zbog krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom a) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-RZ-9/05 od 09.09.2005. godine potvrđene dana 14.09.2005. godine, nakon održanog glavnog pretresa sa kojeg je dijelom bila isključena javnost, u prisutnosti optuženog, njegovih branilaca Ranka Dakića i Jove Đukanovića, advokata iz Prijedora, te tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Mirsada Strike, dana 26.05.2006. godine, donio je i javno objavio slijedeću

P R E S U D U

OPTUŽENI: DRAGOJE PAUNOVIĆ, zvani «Špiro», sin Božidara i majke Vidosave rođene Stanković, rođen 19.06.1954. godine u Mojkovcu, Crna Gora, JMBG: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., po zanimanju službenik, nezaposlen, nastanjen u ..., nalazi se u pritvoru od 18.03.2005. godine,

K R I V J E

ŠTO JE:

U vrijeme širokog i sistematičnog napada vojske i policije tzv. Srpske Republike Bosne i Hercegovine i paravojnih formacija pod vodstvom SDS-a, usmjerenog protiv civilnog bošnjačkog stanovništva na području općine Rogatica i regije Istočna Bosna, u periodu od maja do septembra 1992. godine, naređivao i činio progon civilnog bošnjačkog stanovništva na političkoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi i to ubistvima i

drugim nečovječnim djelima učinjenim u namjeri nanošenja velike patnje, ozbiljne fizičke i pshičke povrede, tako što je:

1. Dana 15.08.1992. godine, nakon što je, u okolini sela Duljevac, općina Rogatica, Ljubinac Radislav, zvani „Pjano“ dovezao 27 civila Bošnjaka koji su bili nezakonito zatvoreni u logoru Rasadnik u Rogatici, u svojstvu starješine manje vojne formacije rogatčkog bataljona, usmeno naredio vojnicima da kanapama vežu ruke na leđima i da vode u „živi štit“ civile: Ćatić Edisa, Ćatić Midhata, mldb. Ćatić Mevludina, mldb. Ćatić Vahudina, mldb. Hodžić Eldina, Kazić Sulejmana, Kazić Nedžada, Kazić Fuada, Kapo Asima, Kurčehajić Besima, Pašić Muju, Pašić Mesuda, Pašić Derviša, Isaković Faruka, Omeragić Šukriju, Šetić Fuada, Solak Osmana, Salihović Zajku, Jašarević Hamdiju, Jašarević Huseina, Jašarević Sulejmana, Delija Mehmeda, Tanković Mustafu, Halilović Halila, Kapo Agu, mldb. Baždar Armina i osobu pod pseudonimom „A“, te su ih tako vezane na koti Jačen, općina Rogatica isturali ispred vojnih snaga rogatičkog bataljona Vojske Srpske Republike BiH prema vojnim položajima Armije BiH, kojom prilikom je došlo do ranjavanja civila Jašarević Hamdije i Tanković Mustafe;

2. Istoga dana, nakon odvođenja navedenih 27 civila u „živi štit“, naredio vojnicima da pobiju civile koje je predhodno postrojio u vrstu, te pucajući iz puške lično učesvovao u ubijanju, pa su tako lišeni života civili: Ćatić Edis, Ćatić Midhat, mldb. Ćatić Mevludin, mldb. Ćatić Vahudin, mldb. Hodžić Eldin, Kazić Sulejman, Kazić Nedžad, Kazić Fuad, Kapo Asim, Kurčehajić Besim, Pašić Mujo, Pašić Mesud, Pašić Derviš, Isaković Faruk, Omeragić Šukrija, Šetić Fuad, Solak Osman, Salihović Zajko, Jašarević Hamdija, Jašarević Husein, Jašarević Sulejman, Delija Mehmed, Tanković Mustafa, Halilović Halil, dok su Kapo Ago, mldb. Baždar Armin i osoba pod pseudonimom „A“, preživjeli srijeljanje.

Dakle, da je,

kao dio širokog i sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva, znajući za takav napad, izvršio progon civilnog bošnjačkog stanovništva na političkoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj i vjerskoj osnovi, i to tako što je naredio i učestvovao u ubistvima civila i naredio činjenje drugih nečovjećnih djela učinjenih u namjeri nanošenja velike patnje, ozbiljne fizičke i pshičke povrede (“živi štit”),

Čime je, počinio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) i k) KZ BiH,

pa ga sud na osnovu primjene navedenih zakonskih propisa i člana 42. stav 2. KZ BiH i člana 48. KZ BiH

O S U D U J E
NA KAZNU DUGOTRAJNOG ZATVORA U TRAJANJU OD 20
/DVADESET/ GODINA

Na osnovu primjene zakonskog propisa iz člana 56. KZ BiH, vrijeme koje je optuženi proveo u pritvoru počev od 18.03.2005. godine pa nadalje ima se uračunati u izrečenu kaznu zatvora.

Na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH optuženi se oslobađa dužnosti da naknadi troškove krivičnog postupka.

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni zaštićeni svjedok „A“, Kapo Ago, Baždar Armin, Delija Jasmina, Šetić Damir, Bečić Bisera, Pašić Behija, Kapo Alija, Isaković Alija, Isaković Nađa, Halilović Nisveta, Salihović Amira, Kurčehajić Marija, Čatić Enisa, Čatić Mevlida, Tanković Sanin, Paralović Šehzada i Zimić-Pavica Mevlida sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuju se na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KT-RZ-9/05 od 09.09.2005. godine, potvrđenom 14.09.2005. godine, Dragoje Puanović, zvani „Špiro“, optužen je da je, radnjama opisanim u tačkama 1. i 2. optužnice, počinio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a), h) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a koje je Tužilac u toku glavnog pretresa precizirao kao krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) i k) KZ BiH.

Optuženi Dragoje Paunović se izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

U toku cijelog postupka, Sud je vodio računa o zaštiti identiteta svjedoka, a posebno zaštićenog svjedoka, tako što se u presudi ne spominje puno ime i prezime svjedoka, nego samo pseudonim, dok se potpuni podaci o navedenom svjedoku nalaze u spisu, koji je također pod posebnom zaštitom. U cilju

adekvatne zaštite identiteta svjedoka Sud je isključio javnost sa dijela glavnog pretresa održanog dana 06.12.2005., o čemu će u daljem tekstu biti riječi.

Tužilac je proveo slijedeće dokaze:

Po prijedlogu Tužilaštva BiH, u svojstvu svjedoka saslušani su: Kapo Ago, Baždar Armin, Delija Jasmina, Šetić Damir, Kazić Elvedin, Bečić Bisera, Čatić Zaim, Pašić Behija, Kapo Alija, Hurko Šefik, Isaković Alija, Isaković Nađa, Halilović Nisveta, Salihović Amira, Kurčehajić Marija, Čatić Enisa, Čatić Mevlida, Tanković Sanin, Paralović Šehzada, Zimić-Pavica Mevlida, kao i zaštićeni svjedok pod pseudonimom "A". Sud je također, u svojstvu vještaka sudsko-medicinske struke, na glavnom pretresu saslušao Dr Hamzu Žujo, te saslušao Amora Mašovića, predsjednika Federalne komisije za nestale osobe.

Nadalje je, u toku glavnog pretresa, Sud izvršio uvid u slijedeće dokaze koje je Tužilaštvo BiH dostavilo: zapisnik o saslušanju svjedoka Kapo Age, broj KT-RZ-9/05 od 12.08.2005. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka Kapo Age, broj Ki-188/99 od 15.03.2000. godine; zapisnik MUP-a, CSB Sarajevo, od 18.02.1993. godine; izjava-Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, broj 212-VIII/93 od 03.08.1993. godine; zapisnik o prepoznavanju lica sa fotografija, svjedok Armin Baždar, KT-12/99-RZ od 19.05.2005. godine (sa 5 fotografija); fotodokumentacija- prepoznavanje KT-12/99-RZ od 19.05.2005.godine; službena zabilješka, Agencija za istraživanje i dokumentaciju–sektor AID od 28.10.1998. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka, Hamza Žujo, broj KRI 165/98 od 01.10.1998. godine, (nalaz vještaka); fotografija osumnjičenog Paunović Dragoja; karton lične karte za lice Paunović Dragoje; molba za zaposlenje podnosioca Paunović Dragoja; kopija lične karte na ime Paunović Dragoje broj 8064/86 izdata u Zenici 29.10.1986. i „zamjena“ od 30.01.1997. godine; fotografija lica Subotić Zlatko pod rednim brojem 1; fotografija lica Posavljak Mladen pod rednim brojem 2; fotografija lica Tenžera Maria pod rednim brojem 3; fotografija lica osumnjičenog Paunović Dragoja pod rednim brojem 4; fotografija lica Krneta Marinka pod rednim brojem 5; fotografija na kojoj se pored NN lica nalazi i osumnjičeni Paunović Dragoje; zapisnik o prepoznavanju lica sa fotografija Kantonalnog tužilaštva broj KT-12/99-RZ od 19.05.2005. godine; fotodokumentacija-prepoznavanje MUP, Kanton Sarajevo, broj: 02/2-6-04-09-10-2883 od 19.05.2005. godine; službena zabilješka Kantonalnog tužilaštva Sarajevo broj KT12/99-RZ od 19.05.2005. godine; službena zabilješka Kantonalnog tužilaštva Sarajevo KT-12/99-RZ od 19.05.2005. godine; službena zabilješka Kantonalnog tužilaštva Sarajevo KT-12/99-RZ od

18.03.2005. godine; službena zabilješka Kantonalnog tužilaštva Sarajevo KT-12/99-RZ od 18.03.2005. godine; službena zabilješka, MUP Kantona Sarajevo, broj 01/2.5-1-ć/98 od 08.10.1998. godine; službena zabilješka AID-a u vezi prepoznavanja lica sa fotografije, od 28.10.1998. godine; službena zabilješka AID-a u vezi prepoznavanja lica sa fotografije od 29.10.1998. godine; službena zabilješka, AID-a u vezi prepoznavanja lica sa fotografije broj 02-47/98 od 11.11.1998. godine; zahtjev za izdavanje naredbe za ekshumaciju Državne komisije za traženje nestalih osoba broj 06/5-628/98 od 05.08.1998. godine; rješenje kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri-165/98 od 25.08.1998. godine o provođenju ekshumacije, obdukcije i identifikacije; zapisnik o ekshumaciji Kantonalnog suda u Sarajevu Kri-165/98 od 31.08.-04.09.1998. godine; foto-dokumentacija sa ekshumacije, obdukcije i identifikacije 24 leša iz mjesta Duljevac, Rogatica, broj K.U.BR.2071/98 od 02.10.1998. godine; crtež lica mjesta Odjeljenja kriminalističke tehnike Sarajevo broj 2071/8 od 17.09.1998. godine; video kasete sa ekshumacije Rogatica lokalitet Duljevac od 17.04.1998. godine (CD); zapisnik o uzimanju uzoraka DNA za analizu Kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri 165/98 od 08.10.1998. godine; rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj Kri 165 i 168/98 od 15.10.1998. o isplati troškova vještaku sudsko-medicinske struke dr. Hamza Žujo; troškovnik za isplatu troškova vještaku sudsko-medicinske struke dr. Hamza Žuji od 14.10.1998. godine; Izvještaj o kriminalističko-tehničkoj pretrazi lica mjesta Odjeljenja za kriminalističku tehniku broj 2071/98 od 16.09.1998. godine; službena zabilješka MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-A-C/98 od 08.10.1998. godine o izvršenoj ekshumaciji, obdukciji i identifikaciji leševa sa područja opštine Rogatica; službena zabilješka Kantonalnog suda u Sarajevu, broj Kri -165/98 od 09.10.1998. godine; akt MUP-a Sarajevo, broj 03-858/98 od 28.10.1998. godine (informacija o izvršenoj ekshumaciji u selu Duljevac); zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Pašić Mesuda MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 29.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Pašić Muje MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 02.10.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Kapo Asima MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 02.10.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Hodžić Eldina MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Kazić Sulejmana MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 02.10.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Čatić Edisa MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Omeragić Šukrije MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Isaković Faruka MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 29.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Čatić Mevludina MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 29.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Delija Mehmeda

MUP-a Sarajevo 01/2.5-/98 od 02.10.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Čatić Vahudina MUP-a Sarajevo 01/2.5-/98 od 29.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Jašarević Huseina MUP-a Sarajevo 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Čatić Midhata MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Jašarević Hamdije MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Kazić Nedžada MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Šetić Fuada MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Pašić Derviša MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 30.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Salihović Zajka MUP-a Sarajevo 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Halilović Halila MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 02.10.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Kurćehajić Besima MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Kazić Fuada MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Solak Osmana MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Jašarević Sulejmana MUP-a Sarajevo broj 01/2.5-/98 od 28.09.1998. godine; zapisnik o utvrđivanju identiteta leša Tanković Mustafe MUP-a Sarajevo 01/2.5-/98 od 02.10.1998. godine; sprovodnica za prenošenje umrlog lica Šetić Fuada broj 113/98 od 12.10.1998. godine; sprovodnica za prenošenje umrlog lica Salihović Zajka broj 126/98 od 12.10.1998. godine; izdatnica JKP Gradskog groblja Visoko za umrlog Salihović Zajku broj 169/98; dozvola za sahranu umrlog Salihović Zajka broj 231/98; prijava krivičnog djela ratnog zločina i počinioaca od 12.04.2005. godine - podnasilac prijave Baždar Armin; medicinska dokumentacija Baždar Armina sa nalazima i mišljenjima specijalista sa 19 priloga; potvrda Komisije za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima na području BiH broj 1-III/93 od 12.03.1993. godine; potvrda Crvenog križa RBiH broj 512/93 od 21.03.1994. godine; rješenje Općine Novi Grad Sarajevo Službe za rad, socijalnu politiku, zdravstvo, izbjegla i raseljena lica broj 10-560-90 od 01.09.1998. godine kojim se Baždar (Mehe) Arminu priznaje svojstvo civilne žrtve rata sa tjelesnim invaliditetom od 60% trajno; akt Ureda tužitelja MKSJ broj: Ref: 993366/GB/DFG/RR383 od 23.06.1999. godine (na engleskom i bosanskom jeziku); Popis troškova, akt Tužilaštva BiH, broj KT-RZ-9/05 od 08.09.2005. godine; Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa Srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima, SDS BiH–Glavni odbor strogo pov. 101-3 od 19.12.1991. godine; Odluka Predsjedništva RBiH o proglašenju neposredne ratne opasnosti (Sl. list BiH broj 1/92); Odluka Predsjedništva RBiH o proglašenju ratnog stanja (Sl.list BiH broj 7/92); Ustav

Republike Srpske (Sl. list RS broj 21/1992); Odluka Ustavnog suda BiH od 18. i 19. februara 2000. godine; Odluka Ustavnog suda BiH od 18. i 19. augusta 2000. godine; Odluka Ustavnog suda BiH U-5/98-III od 30. juna i 1. jula 2000. godine; Odluka Ustavnog suda BiH U-5/98-IV od 28., 29. i 30. januara 2000. godine; Odluke Ustavnog suda BiH u predmetu broj U-44/01 od 27.02.2004. i od 22.09.2004. objavljene u Službenom glasniku BiH broj 18/2004 i broj 46/04; Odluka o povratku iseljenih lica na teritoriju Srpske Republike BiH („Službeni glasnik RS“ broj 8/92); Deklaracija o državnom i političkom uređenju države („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 14/92), Zakon o državljanstvu srpskom („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 19/92); Zakon o izbjeglicama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 5/93); Odluka o strateškim ciljevima srpskog naroda u BiH („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 22/93); Rezolucija o zbrinjavanju i planskom razmeštanju prebeglog srpskog stanovništva („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 5/94); izvod iz Izvještaja o devastaciji kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa BiH Zavoda za zaštitu kulturnog, historijskog i prirodnog naslijeđa BiH broj: M.H.4.01. od 11.11.1996. godine; karta općine Rogatica; podaci o popisu stanovništva za opštinu Rogatica iz 1991. godine; spiskovi ubijenih Bošnjaka civila na području općine Rogatica; novinski članak iz rubrike „Iz zemlje“ pod naslovom „Zapaljeno hiljadu kuća“; kopija fotografije Srednješkolskog centra „Veljko Vlahović“; kopija fotografije logora „Rasadnik Sladara“; kopija fotografije džamije „Arnaudija“; CD: presuda MKSJ (IT-94-1-T) protiv Duška Tadića, presuda MKSJ (IT-98-32-A) protiv Mitra Vasiljevića, presuda MKSJ (IT-94-2-A) protiv Dragana Nikolića, presuda MKSJ (IT-95-10-T) protiv Gorana Jelisića, presuda MKSJ (IT-95-10/1-S) protiv Ranka Česića, presuda MKSJ (IT-02-61) protiv Deronjić Miroslava, presuda MKSJ (IT-95-9) protiv Zarić Sime, presuda MKSJ (IT-97/24) protiv Stakić Milomira, presuda MKSJ (IT-98-33) protiv Krstić Radislava, presuda MKSJ (IT-02-60) protiv Blagojević Vidoja, optužnica MKSJ (IT-00-38&40-PT) protiv Biljane Plavšić, presuda MKSJ (IT-00-39&40/1-S) protiv Biljane Plavšić; zapisnik o saslušanju svjedoka Selimbegović Maide broj Ki-286/94 od 15.03.2000. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka Jašarević Mahira broj Ki-188/99 od 20.03.2000. godine; dopis SIPA-e broj 17-04/1-541-2/05 od 04.01.2006. godine; Dopis broj 06-618/95 od 28.09.1995. (spisak ranjenih pripadnika); Vještačenje tragova vatrenog oružja, nalaz i mišljenje od 23.11.1998. godine.

Sud je, uz saglasnost stranaka, izvršio uvid u iskaze svjedoka optužbe Selimbegović Maide i Jašarević Mahira u smislu odredbi iz člana 273. ZKP BiH, jer kako proizilazi iz izvještaja SIPA-e br. 17-04/1-541-2/05 od 04.01.2006. g., navedeni svjedoci nisu dostupni i ne mogu se pronaći, jer se

Jašarević Mahir nalazi u Americi na nepoznatoj adresi, a za Selimbegović Maidu nije poznato gdje se nalazi od 2002. godine.

Odbrana optuženog je izvela slijedeće dokaze:

U svojstvu svjedoka saslušani su: Baždar Armin, zaštićeni svjedok pod pseudonimom "A", Ujić Mile, Kozić Goran, Bojević Zoran, Obradović Miroslav, Štica Duško i Vesna Behlilović.

Sud je izvršio uvid u isprave koje je odbrana optuženog Paunović Dragoja predala kao dokaze u toku glavnog pretresa i to: zapisnik o saslušanju Baždar Armina od 20.02.1993. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka Baždar Armina od 13.04.2005. godine; zapisnik o dodatnom saslušanju svjedoka Baždar Armina od 15.04.2005. godine; zapisnik o dodatnom saslušanju svjedoka Baždar Armina od 15.02.1994. godine; zapisnik o dodatnom saslušanju svjedoka Baždar Armina od 07.07.2005. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka „A“ od 12.01.1994. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka „A“ od 20.03.2000. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka „A“ od 18.10.2004. godine; zapisnik o saslušanju svjedoka „A“ od 07.07.2005. godine; Informacija o načinu privođenja; Potvrda SDS-a od 30.11.2005. godine; rješenje Narodna stranka radom za boljitak; Uvjerenje od 05.03.2003. godine; Ugovor o davanju kuće na korištenje između Huzejrović Hazima i Paunović Dragoja; izjava Jašarević Mahira od 12.10.1994.

Na osnovu člana 235. ZKP-a BiH Sud je dana 06.12.2005. godine, nakon saslušanja stranaka, isključio javnost sa dijela glavnog pretresa radi razmatranja Prijedloga Tužilaštva BiH za zaštitu svjedoka, jer je to po ocjeni vijeća bilo potrebno radi zaštite interesa svjedoka, imajući u vidu da je zahtjev za zaštitne mjere podnesen i od svjedoka lično, i to iz straha da bi lična sigurnost svjedoka i sigurnost porodice bila dovedena u opasnost zbog svjedočenja u postupku. U smislu Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, Sud je dana 08.12.2005.g. donio odluku o određivanju mjera zaštite svih ličnih podataka svjedoka, određujući pseudonim pod kojim će svjedok svjedočiti („A“). U toku postupka svjedoku „A“ omogućeno je svjedočenje uz korištenje elektronskog uređaja za promjenu glasa i slike.

Dana 21.04.2006.g. izvršena je djelomična rekonstrukcija događaja u selu Duljevac, općina Rogatica, u cilju provjeravanja izvedenih dokaza i utvrđivanja činjenica od značaja za predmet, a u skladu sa članom 93. ZKP BiH. Sud je u dokazni material uveo kao dokaze Suda fotodokumentaciju o izvršenoj rekonstrukciji broj 17-13/1-7-14/06 od 04.05.2006. godine i crtež lica mjesta broj 17-13/1-7-14/06 koje je izradila Državna agencija za istrage i

zaštitu, kao i zapisnik o obavljenoj rekonstrukciji događaja sačinjen dana 21.04.2006. godine, te audio-video zapis o obavljenoj rekonstrukciji. Nakon obavljene rekonstrukcije, Sud je proveo dokaz dodatnim saslušanjem svjedoka Baždar Armina koji je učestvovao u rekonstrukciji događaja.

Nakon završetka dokaznog postupka, Tužilac je u okviru završnih riječi iznio da je bitno obilježje krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti postojanje širokog i sistematičnog napada, a prema stavu optužbe, svi provedeni dokazi ukazuju da iz radnji koje je počinio Paunović Dragoje proizilazi da je počinio upravo ovo krivično djelo. Pravomoćnim presudama MKSJ je utvrđeno da se u vrijeme kada je počinjen zločin provodio progon bošnjačkog stanovništva, a činjenice koje se odnose na sistematičan napad u istočnoj BiH su bez svake sumnje utvrđene navedenim presudama. Zatim, iz iskaza svjedoka proizilazi da se desio progon civila, formiranje logora i ubijanje logoraša, silovanje Bošnjakinja i druga teška kršenja Ženevskih konvencija iz 1949. Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa Srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima je bilo osnov odlukama i naredbama ne samo kriznog štaba, već i vojnih snaga, a SDS Rogatice je stvarala uslove za progon bošnjačkog stanovništva. U toku progona bošnjačkog stanovništva vojne i paravojne formacije su uništile imovinu bošnjačkog stanovništva. Krivično djelo koje je počinio Paunović Dragoje nije bio izolovan slučaj. Prema Tužiocu, Paunović Dragoje je u kritičnom događaju odlučivao o odvođenju 27 civila u živi štit kao i o njihovom strijeljanju, dok su ostali vojnici samo izvršavali naredbe. Uz riječi „ubijaj ovo“, pucao je zajedno sa drugim vojnicima. On je bio starješina, kao i neposredan izvršilac ubistva. Posjedovanje motorole, putem koje je najvjerojatnije komunicirao sa Kušić Rajkom, žuta traka oko glave, izdavanje naredbi vojnicima, sve to ukazuje na to da je on bio pretpostavljeni ovim vojnicima. U vezi sa svjedočenjima svjedoka „A“, Kapo Age i Baždar Armina, Tužilac ističe da su svi oni saglasni oko bitnih dijelova, a njihove izjave se razlikuju oko sitnica, što ide u prilog činjenici da se svjedoci nisu dogovarali. Baždar Armin je dobro upamtio lice čovjeka koji ga je htio strijeljati i na sudu je potvrdio da je optuženi to lice. Svjedok „A“ je prilikom saslušanja pod zaštitnim mjerama prepoznao optuženog kao izvršioca vođenja u živi štit, a nakon toga po naređenju optuženog dovedeni su na livadu gdje je optuženi naredio i lično učestvovao u strijeljanju. Svjedok Kapo Ago nije prepoznao optuženog, međutim tokom istrage, on je dao opis Špire i rekao da se radi o visokom, korpulentnom čovjeku, plave kose, sa visokim zaliscima. Zatim, svi svjedoci govore o licu pod nadimkom Špiro kao licu koje je počinilo zločin. I svi svjedoci odbrane su identifikovali optuženog pod nadimkom Špiro. Svjedoci-oštećeni su u ljeto 1992. godine stanovali u različitim dijelovima Rogatice i svi su svjedočili o okolnostima pod kojima su bili prisiljeni da

napuste svoje domove. Nesporna je činjenica da su na području općine Rogatica pronađene masovne grobnice, o čemu je svjedočio i Amor Mašović, koji je svjedočio i kako su uz pomoć svjedoka "A" našli masovnu grobnicu na području Duljevca. Svi pronađeni posmrtni ostaci žrtava su, uz pomoć porodica, identifikovani klasičnom metodom, odnosno prepoznavanjem, uz napomenu Tužioca da u to vrijeme u BiH nije bilo moguće vršiti DNK analizu. Tužilac dalje navodi da svi materijalni dokazi potvrđuju svjedočenja, a rekonstrukcija događaja izvršena po nalogu suda potvrđuje navode optužnice. Paunović Dragoje je naredio i učestvovao u odvođenju civila u živi štit i njihovo strijeljanje, samo zato što su ti civili Bošnjaci. Svjedoci odbrane su izjavili da je optuženi bio naoružan puškom M-48 te da je i on učestvovao s njima u akciji zauzimanja kote Jačen, što predstavlja neuspjeh pokušaj svjedoka odbrane da daju alibi optuženom, kao pokušaj da se izbjegne odgovornost optuženog. Međutim, iz spiska ranjenih vojnika vidi se da su svjedoci Štica i Bojović ranjeni 16.08.1992., a izjavili su da su samo taj dan kada su ranjeni učestvovali u akciji zauzimanja kote Jačen. Iz njihovih iskaza se vidi da je akcija zauzimanja kote Jačen trajala više dana. Jedino je svjedok Mile Ujić rekao da je čuo za zločin istog ili sljedećeg dana, te da su to učinili neki ekstremisti. Prema mišljenju Tužilaštva, materijalni dokazi odbrane nisu relevantni za ovaj predmet. Smatrajući da je Paunović Dragoje odgovoran za počinjenje ovog krivičnog djela, Tužilac je predložio vijeću da optuženog oglasi krivim po svim tačkama optužnice, te mu shodno tome, izrekne kaznu dugotrajnog zatvora, obzirom na način izvršenja djela, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, te težinu i posljedice koje su proizašle iz djela.

Branilac optuženog advokat Ranko Dakić je, iznoseći odbranu optuženog u završnim riječima, prije svega istakao sljedeće prigovore odbrane vezano za sam krivični postupak protiv optuženog Dragoja Paunovića: iskazi svjedoka-oštećenih prema stajalištu odbrane nisu relevantni za ovaj postupak, zatim ekshumacija, kao ni identifikacija žrtava nisu provedeni prema pravilima struke, odnosno nije izvršena DNK analiza posmrtnih ostataka. Branilac Dakić dalje je prigovorio da između iskaza svjedoka-očevidaca, tj. preživjelih žrtava postoje razlike, te stavio prigovor vezano za status zaštićenog svjedoka. Dalje, odbrana optuženog prigovorila je i načinu identifikacije i prepoznavanja optuženog od strane svjedoka, ističući da ista nije provedena u skladu sa članom 85. ZKP BiH. Naime, vezano za ranija prepoznavanja optuženog, branilac ističe da identifikacija koju je vršio svjedok Armin Baždar nije zakonita, obzirom da je na raspolaganju prilikom identifikacije imao tri ponuđene fotografije, a prepoznavanje izvršeno od strane svjedoka „A“ je izvršeno na način da mu je ponuđena na uvid fotografija, odnosno lična karta Dragoja Paunovića, s njegovim ličnim podacima-imenom i prezimenom.

Vezano za identifikaciju izvršenu od strane svjedoka u toku glavnog pretresa, branilac Dakić smatra da ista nije relevantna, obzirom da je na osnovu rasporeda sjedenja u sudnici lako izvući zaključak ko je optuženi u postupku. Odbrana je dalje u završnim riječima istakla prigovor vezano za izvršenu rekonstrukciju, a koji se odnosi na činjenicu da je na mjestu rekonstrukcije zatečeno mjesto označeno žutom trakom na kojoj je pisalo „mjesto zločina“, što čitavoj rekonstrukciji daje upitan karakter, obzirom da se svjedok koji je rekonstrukciji prisustvovao, Baždar Armin, mogao orijentirati prema označenom mjestu, te uz pomoć tog orijentira sudu pružiti tražene informacije. Konačno, u vezi sa presudama MKSJ koje je Tužilac uveo u dokazni materijal radi prihvatanja utvrđenih činjenica u smislu Zakona o ustupanju predmeta od strane MKSJ Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od strane MKSJ u postupcima pred sudovima u BiH, branilac Dakić je iznio da prihvatanje istih predstavlja kršnje EKLJP, člana 6., pravo na pravično suđenje, te da ove presude u svakom slučaju ne sadrže činjenice bitne za ovaj predmet. U vezi sa provedenim dokazima, branilac Dakić je naveo stav odbrane da su svjedočenja svjedoka-očevidaca subjektivne prirode, nelogična (nelogično je da se svjedoku Baždar Arminu tako dobro „urezao“ u sjećanje lik Špire, ali ne i drugog vojnika), te da su njegovi raniji iskazi kontradiktorni onim datim na pretresu. Konačno, branilac Dakić zaključuje da „nema govora“ o komandnoj ulozi Špire, naročito uzimajući u obzir činjenicu da je Špiro bio „stranac“ na području Rogatice, tvrdeći da je napad vodio Ljupče, a da je Špiro bio ranjen na samom početku akcije.

Dodatni branilac optuženog, advokat Jovo Đukanović je u svom izlaganju odbrane optuženog u okviru završnih riječi prigvorio zaštitnim mjerama svjedoka „A“ u smislu da su mjere zaštite uslijedile nakon što je optužnica postala javna, a u kojoj su navedeni lični podaci svih svjedoka, te se osvrnuo na iskaze svjedoka oštećenih, navodeći da su oni nekonzistentni, pa i kontradiktorni, pominjući svjedoka Kapo Agu kao „neiskrenog“. Branilac Đukanović također je naveo da, prema podacima Komisije za razmjenu ratnih zarobljenika (dokaz optužbe) proizilazi da je svjedok napustio selo 03.06.1992. godine. Oba branioca su na kraju izlaganja završnih riječi predložili da se optuženi oslobodi u nedostatku dokaza da je počinio bilo koju radnju koja mu se optužnicom stavlja na teret.

Optuženi je, slijedeći završne riječi svojih branilaca, u okviru završnih riječi na glavnom pretresu naveo da se u inkriminisanom periodu našao na području Rogatice, odnosno iz razloga što je u općinu Rogatica, selo Kozići došao radi zbrinjavanja svog sina, koji se iz zdravstvenih razloga našao kod tamnošnje rodbine, tj. tazbine optuženog Paunovića, da se u Zenicu, inače mjesto

njegovog prebivališta, nije mogao vratiti zbog dešavanja na području Rogatice, te da u svakom slučaju ne posjeduje kvalifikacije niti karakterne osobine čovjeka koji bi mogao počinuti ovakvo djelo kakvo se njemu optužnicom stavlja na teret. Optuženi dalje u vezi sa dokazima provedenim na glavnom pretresu cijeni da su iskazi svjedoka-očevidaca kontradiktorni u poređenju sa ranije datim izjavama. Optuženi dalje, vezano za svjedoke-oštećene navodi da su isti svoje iskaze dali na osnovu informacija dobijenih od svjedoka-očevidaca, kao i da iz iskaza nekih od svjedoka-oštećenih (Delija Jasmine, Kazić Elvedina i Zimić-Pavica Mevlide) proizilazi, inter alia, da je svjedok „A“ ustvari bio pripadnik Armije BiH u Ustipraču, te da se na koti Jačen eventualno mogao naći upravo kao pripadnik Armije BiH. U odbrani dalje navodi da se među dokazima optužbe nalazi potvrda iz koje je, prema navodima optuženog, evidentno da je svjedok Baždar Armin evidentiran kao izbjeglica dana 03.06.1992. godine, pa se postavlja pitanje kako je to moguće, obzirom na činjenicu da se kritični događaj desio 15.08.1992. godine. Optuženi tvrdi da on nije čovjek kojeg svjedoci navode kao počinitelja radnji iz optužnice, jer ne posjeduje predispozicije neophodne za izvršenje ovakvog djela, tj. ne posjeduje potrebne kvalifikacije i ne poznaje teren i područje općine Rogatica u mjeri potrebnoj da bi mu se povjerila komandna uloga, a navode iz svih tačaka optužnice kategorički negira navodeći da se radi o grešci i da nije počinio niti jednu inkriminisanu radnju iz optužnice, pa je predložio da ga sud oslobodi od optužbe.

Ocjenom svih provedenih dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, sud je na pouzdan i nesumnjiv način utvrdio da je optuženi u inkriminisanom periodu boravio na području Rogatice, te da je u okviru širokog i sistematičnog napada vojske i policije Srpske Rrepublike Bosne i Hercegovine i paravojnih formacija pod vodstvom SDS-a, usmjerenog protiv civilnog bošnjačkog stanovništva na području općine Rogatica i regije Istočna Bosna, u svojstvu starješine manje vojne formacije rogatičkog batljona počinio krivičnopravne radnje poblize opisane u tačkama 1. i 2. presude.

Jedina činjenica koju Sud nije utvrdio je činjenica da je Rajko Kušić izdao naređenje da se ovaj zločin poćini iz kojih razloga je sud, ne dirajući u identitet optužnice, dio koji se odnosi na Rajka Kušića izostavio. S druge strane, sve ostale činjenice su na nesumnjiv način utvrđene.

Kako proizilazi iz optužnice, optuženom Paunović Dragoju stavlja se na teret da je izvršio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom a) i k) KZ BiH, te je na Tužilaštvu bio teret dokazivanja svih bitnih elemenata tog djela, tj.: postojanje širokog ili sistematičnog napada

usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znanje počinioca za takav napad i da je djelo počinioca dio napada, odnosno da postoji neksus između djela optuženog i napada na civilno stanovništvo.

Nesporno je da se u vrijeme inkriminisanog događaja na prostoru općine Rogatica i regije Istočna Bosna odvijao široki i sistematičan napad na nesrpsko civilno stanovništvo, što je utvrđeno presudama MKSJ i to prije svega pravomoćnom presudom MKSJ (IT-98-32-A) protiv Mitra Vasiljevića, kojom je utvrđeno da je u inkriminisanom periodu postojao rasprostranjeni i sistemantski napad na nesrpsko civilno stanovništvo općine Višegrad. Općina Višegrad susjedna je općina općini Rogatica. Sud je sveukupnom ocjenom dokaza, imajući u vidu blizinu općine Višegrad i općine Rogatica, tj. činjenicu da obje općine prostorno pripadaju istoj geografskoj regiji, te imajući u vidu kazivanja svjedoka-oštećenih koji su u to vrijeme živjeli na području općine Rogatica, odnosno su protjerani sa tog područja, utvrdio da se elementi pojma „napad“ u smislu člana 172. stav 1. KZ BiH (da se radi o ponašanju koje uključuje „višestruko činjenje“, da je usmjeren „protiv bilo kojeg civilnog stanovništva“ i da je „na osnovi ili u cilju državne politike ili politike neke organizacije da se učini takav napad“), odnose i na područje općine Rogatica, odnosno da se aktivnosti i politika SDS Rogatica, Kriznog Štaba SDS Rogatica i Vojske Srpske Republike BiH podudaraju sa aktivnostima Vojske Srpske Republike BiH i ulogom SDS-a i kriznih štabova na području drugih općina u BiH u tom periodu, a što je utvrđeno također presudama MKSJ, prije svega pravomoćnom presudom MKSJ (IT-02-61) protiv Deronjić Miroslava, presudom MKSJ (IT-95-9) protiv Zarić Sime i pravomoćnom presudom MKSJ (IT-97/24) u predmetu protiv Stakić Milomira. Ulogu JNA i njenu transformaciju, odnosno ulogu VRS u Bosni i Hercegovini sud je našao utvrđenom u pravomoćnoj presudi MKSJ (IT-94-1-T) u predmetu protiv Duška Tadića. U pravomoćnoj presudi MKSJ (IT-00-39&40/1-S), Biljana Plavšić priznala je krivicu za sve zločine koji su joj se stavljali na teret, uključujući i strijeljanje civila iz logora Rasadnik u Rogatici koje se desilo 15. augusta 1992. godine.

Ove činjenice Sud je prihvatio utvrđenim, usvajajući prijedlog tužioca utemeljen na članu 4. Zakona o ustupanju predmeta od strane MKSJ Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od strane MKSJ u postupcima pred sudovima u BiH. Sud nije prihvatio prigovor odbrane koji se odnosi na prihvatanje utvrđenih činjenica, iz razloga što odbrana nije uspjela osnovano osporiti prijedlog tužioca u vezi sa prihvatanjem ovih činjenica, odnosno navode odbrane da se u predmetnim presudama MKSJ ne pominje izričito optuženi Dragoje Paunović, te da iste nisu relevantne za ovaj krivični predmet,

Sud smatra nedovoljnim i isuviše uopštenim da bi odbio prijedlog za prihvatanje utvrđenih činjenica. Isto tako, Sud nalazi da član 6. EKLJP nije povrijeđen prihvatanjem utvrđenih činjenica koje nisu u direktnoj vezi sa odgovornošću optuženog, kako to navodi odbrana, obzirom na činjenicu da je ovakvo prihvatanje već utvrđenih činjenica u skladu sa lex specialis Zakonom, a da korištenje dokaza pribavljenih od strane MKSJ i prihvatanje kao dokazanih činjenica utvrđenih u postupcima pred MKSJ nisu u suprotnosti sa Evropskom konvencijom uz ograničenje da korištenje navedenih dokaza ne smije da dovede u pitanje pravičnost postupka kao cjeline i odgovornost optuženog. Pružajući drugoj strani u postupku, tj. odbrani, mogućnost da se izjasni u vezi sa prijedlogom za prihvatanje utvrđenih činjenica i da ospori ovakav prijedlog, sud je vodio računa o pravičnosti ovog krivičnog postupka. S druge strane, u skladu sa navedenom zakonskom odredbom člana 4. Zakona o ustupanju predmeta od strane MKSJ Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od strane MKSJ u postupcima pred sudovima u BiH, sud može, na vlastitu inicijativu ili na prijedlog stranaka, kao dokazane prihvatiti one činjenice koje su utvrđene pravomoćnom odlukom u drugom postupku pred MKSJ, a kako su u prijedlogu navedene upravo one odluke MKSJ koje se odnose na postojanje elementa širokog i sistematičnog napada i ulogu JNA, VRS u BiH i kriznih štabova, isti prijedlog je sud, nakon saslušanja stranka, prihvatio.

Ovakvom zaključku Suda svakako doprinose i iskazi saslušanih svjedoka optužbe: Kapo Ago, Baždar Armin, Delija Jasmina, Šetić Damir, Kazić Elvedin, Bečić Bisera, Čatić Zaim, Pašić Behija, Kapo Alija, Hurko Šefik, Isaković Alija, Isaković Nađa, Halilović Nisveta, Salihović Amira, Kurčehajić Marija, Čatić Enisa, Čatić Mevlida, Tanković Sanin, Paralović Šehzada, Zimić-Pavica Mevlida i svjedok "A" koji svjedoče o tome kako su i pod kojim okolnostima oni lično, odnosno članovi njihovih porodica prognani sa područja općine Rogatica. Svjedoci Delija Jasmina, Šetić Damir, Kazić Elvedin, Halilović Nisveta, Salihović Amira, Kurčehajić Marija, Enisa Čatić, Hurko šefik, Zimić-Pavica Mevlida, Isaković Alija i Isaković Nađa kazuju o granatiranju i napadima srpske vojske na grad Rogaticu, dok ostali svjedoci optužbe svjedoče o napadima na okolna sela sa područja općine Rogatica (selo Borovsko, Seljani, Vragolovi, Kozadre, Mađar, Kovanj), a u kojima su oni lično ili njihova rodbina (dakle bošnjačko stanovništvo) živjeli 1992. godine, te o progonu iz njihovih domova, o njihovim zatočenjima i boravku u sabirnim centrima i logorima Srednjoškolski centar "Veljko Vlahović", objekat "Sladare" i Poljoprivredno dobro "Rasadnik". S druge strane, kako je već pomenuto, osporavajući prijedlog Tužilaštva da se kao utvrđenim prihvati postojanje širokog i sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog

bošnjačkog stanovništva na području općine Rogatica, odbrana nije pružila dokaze koji bi ovaj sud uvjerali da napad nije bio usmjeren na nesrpsko stanovništvo na ovom području.

Utvrđenom se, dakle, smatra činjenica da je na području općine Rogatica u periodu na koji se odnosi optužnica (maj-septembar 1992. godine) postojao rasprostranjeni i sistematski napad na nesrpsko civilno stanovništvo općine Rogatica. Sud pri tome primjećuje da napad u kontekstu zločina protiv čovječnosti, prema međunarodnom običajnom pravu, nije ograničen isključivo na postojanje "oružanog sukoba", odnosno napad ne mora nužno biti dio sukoba.

*U vezi sa preostalim neophodnim bitnim elementima zločina protiv čovječnosti, nesporno je da je optuženi Paunović Dragoje došao na područje općine Rogatica u proljeće 1992. godine, da je u vrijeme počinjenja zločina bio pripadnik srpske vojske i bio prisutan u rejonu Duljevac, općina Rogatica i učestvovao u borbama na koti Jačen, a što ne spori ni optuženi, a potvrđuju i mnogobrojni svjedoci odbrane. Prema tome, optuženi je nesumnjivo znao za postojanje napada na bošnjačko civilno stanovništvo u tom periodu, a prema prirodi i posljedicama počinjenog djela, sud zaključuje da je optuženi ne samo bio svjestan ovog napada i pristao da njegove radnje budu dio tog napada, nego je upravo i htio da njegove radnje to budu, a što proizilazi iz iskaza svjedoka, posebno iz iskaza svjedoka „A“, prema kojem je optuženi Paunović rekao: „ja za ovo odlučujem“ misleći pri tome na grupu zarobljenih civila doveženih na područje Duljevca u svrhu korištenja kao živi štit. Sud je dakle utvrdio da je optuženi znao za široki i sistematični napad koji se vodio protiv civilnog bošnjačkog stanovništva, a njegove radnje predstavljale su dio tog napada, čime su **ispunjeni svi bitni elementi zločina protiv čovječnosti.***

Dalje, nije sporno da je dana 15.08.1992. godine na području općine Rogatica u mjestu Duljevac ubijeno 24 civila. Odbrana ne osporava ovu činjenicu, a potvrđuju je mnogi dokazi kako subjektivne, tako i objektivne prirode, a posebno nalaz i mišljenje vještaka specijaliste sudske medicine Dr. Hamze Žujo, čiji nalaz i mišljenje od 01.10.1998. je Sud svestrano analizirao i u cijelosti mu poklonio vjeru kao objektivnom i zasnovanom na pravilima medicinske struke. Prema navedenom nalazu, koji je vještak iznio i pri kojem je u cijelosti ostao na glavnom pretresu, medicinska obrada leševa pronađenih u masovnoj grobnici Duljevac je pokazala da se radi od 24 leša, te da je kod većine tijela vještak našao povrede u predjelu glave, većinom sljepočnog i čeonog dijela i baze lobanje, a kod nekih tijela u predjelu karlice i butne kosti. Vještak je dalje našao da su povrede nanešene djelovanjem projektila iz

ispaljenog vatrenog oružja. Na glavnom pretresu vještak je pojasnio da na nalazu i mišljenju nedostaju redni brojevi 18. i 21., jer je prvobitno, prilikom obilježavanja tijela postavljeno 26 zastavica, a nakon medicinske obrade se ispostavilo da se radi o 24 tijela, zbog čega su ova dva broja na nalazu izostavljena. Dalje, u vezi sa tijelima za koje se vještak na nalazu nije mogao izjasniti o uzroku smrti i mehanizmu povrijeđivanja, dr. Žujo je na glavnom pretresu pojasnio da je to iz razloga što se radilo o skeletiranim tijelima, pa se ukoliko nije našao povredu na kostima skeleta nije ni mogao izjasniti na ove okolnosti, ne isključujući da su povrede mogle biti nanešene na organima koji su u međuvremenu iščezli. Konačno, vještak se nije mogao pouzdano izjasniti u vezi sa DNA analizom, ali je iznio da identifikacija, koja je izvršena klasičnom metodom, nije ostavljala sumnje u utvrđeni identitet žrtava. Ostali materijalni dokazi iz spisa koji se odnose na ekshumaciju izvršenu dana 16. i 17.09.1998. godine, obdukciju i identifikaciju 24 leša pronađena u masovnoj grobnici Duljevac i prateća fotodokumentacija i iskaz svjedoka Amora Mašovića dat na okolnost pronalaska i ekshumacije masovne grobnice Duljevac, također ukazuju na činjenicu da je dana 15.08.1992. godine u Duljevcu ubijeno 24 civila.

Nesporna je i činjenica da je optuženi u to vrijeme imao nadimak „Špiro“.

Sporno je bilo da li je optuženi uzeo učešća u strijeljanju civila na način kako to prezentira optužnica. Rješavajući ovu spornu i najznačajniju okolnost, sud je pošao od nesporno utvrđene činjenice da je optuženi u vrijeme događaja bio u rejonu Duljevca, da je bio naoružan, da je učestvovao u borbama na koti Jačen i da je u to vrijeme imao nadimak Špiro. To potvrđuju u svojim iskazima svjedoci: Baždar Armin, Kapo Ago i svjedok „A“, a da je u inkriminisano vrijeme bio na području Duljevca i uzeo učešća u akciji na koti Jačen ne spori ni sam optuženi. Svjedoci odbrane Zoran Bojević, Miroslav Obradović i Duško Štica također svjedoče o učešću u akciji na koti Jačen zajedno sa „Špirom“, navodeći pri tome da ih je iz sela Izborine krenulo 4-5, među kojima i Špiro. Ovi svjedoci odbrane svjedoče kako su u inkriminisano vrijeme poznavali, a i tokom svjedočenja na glavnom pretresu optuženog Dragoja Paunovića oslovljavali sa nadimkom „Špiro“.

Svjedoci očevici, a posebno Baždar Armin i zaštićeni svjedok „A“ su kategorični u tvrdnji da je upravo Paunović Dragoje zvani Špiro osoba koja je naredila i učestvovala u strijeljanju. Tako je svjedok Baždar Armin, pokazujući sudu na optuženog, izjavio da je to čovjek koji je naredio da civili, nakon živog štita, budu odvedeni u obližnju livadu, koja se nalazi pokraj puta, naredio vojniku koji se nalazio ispred civila da stane, pitao civile koliko ih ima

ranjenih, te nakon dobijenog odgovora, naredio strijeljenje civila riječima: "Ubijaj ovo!", misleći pri tome na civile koji su stajali ispred njega, nakon čega je i sam počeo da puca po civilima. Svjedok također navodi da je optuženi imao i koristio se radio stanicom, preko koje je, nakon strijeljanja, na upit Rajka Kušića: "Ko to puca?", Dragoje Paunović odgovorio, koristeći se nadimkom: "Špiro, Špiro puca!". Svjedok je dalje izjavio da je optuženi u to vrijeme na sebi imao košulju SMB boje, čija kragna je bila krvava sa lijeve strane, a lijevo uho zaflastereno do pola. Svjedok Baždar je dalje kategorično izjavio da je optuženi Paunović stajao tačno ispred njega u vrijeme strijeljanja, na udaljenosti od pet do sedam metara. Zaštićeni svjedok "A" tokom svjedočenja potvrđuje da je, nakon što je zajedno sa ostalim civilima dovezen u rejon Duljevca, među vojnicima koji su se nalazili sa lijeve strane bio i jedan kojeg su ostali oslovljavali sa "Špiro", a koji je žutu traku imao oko glave, za razliku od ostalih koji su žute trake imali na epoletama, te da je imao motorolu preko koje je razgovorao. Prema svjedočenju ovog svjedoka, Špiro je, po iskrccavanju civila iz minibusa, rekao da "on za ovo odlučuje", kao komentar na izjavu drugog vojnika koji je rekao da: "ovo sve treba poklati", pri tome i jedan i drugi misleći na dovedene civile. Nakon korištenja živog štita i pošto se stišala pucnjava, vojnik koji je imao žutu traku oko glave i koristio se motorolom, naredio je civilima da idu jedan po jedan, a srpskim vojnicima da jedan ide ispred, a drugi iza kolone, pri čemu je sam optuženi išao sa desne strane kolone. Svjedok „A“ također dalje potvrđuje da je upravo taj kojeg su ostali oslovljavali sa „Špiro“ nakon što je naredio da kolona pređe desno, u jednu livadu, te nakon što je pitao koliko ima ranjenih, kometarišući kako „kod mene ima daleko više“, misleći pri tome na ranjene srpske vojnike, naredio vojniku koji je bio sa njegove lijeve strane da civile poubija. Svjedok „A“ je izjavio kako je vidio da su sva trojica (vojnika) koji su bili ispred njih, uključujući Špiru, „rafalali“ po civilima. Svjedok „A“, mada je svjedočio iz odvojene prostorije, uz korištenje tehničkih sredstava za prenos slike, prepoznao je optuženog u sudnici.

Saslušani svjedoci-oštećeni Delija Jasmina, Šetić Damir, Kazić Elvedin, Čatić Zaim, Pašić Behija, Kapo Alija, Isaković Alija, Isaković Nađa, Halilović Nisveta, Salihović Amira, Kurčehajić Marija, Čatić Enisa, Tanković Sanin, Paralović Šehzada i Zimić-Pavica Mevlida posredno su potvrdili Špirino naređenje i učesće u strijeljanju civila. Oni su saglasni u svojim izjavama kako su čuli, lično ili preko članova porodice, od svjedoka-očevidaca, da je "Špiro" taj koji je naredio i lično učestvovao u strijeljanju civila. Većina ovih svjedoka se izjasnila da je prava informacija o počiniocu zločina bila upravo da se radi o izvjesnom "Špiri", pri čemu neki dodaju da je to osoba inače iz Zenice, te da

je "zet iz Kozića", a nekoliko svjedoka (Šetić Damir, Halilović Nisveta i Paralović Šehzada) pominju u svojim svjedočenjima i ime Paunović Dragoje.

Svjedoci-očevidci su i ranije svjedočili i njihova svjedočenja i njihovi iskazi su konzistentni i što je vrlo važno u svojim prvim iskazima ovi svjedoci spominju i Špiru i kao naredbodavca i izvršioca zločina. I svjedok Kapo Ago u svom prvom iskazu spominje Špiru, ali ga istina ne prepoznaje u sudnici. Međutim i sud se uvjerio prilikom saslušanja da je ovaj svjedok u poodmakloj dobi i narušenog zdravlja, pa nije ni za očekivati da s obzirom na svoje stanje pamti likove koje je posljednji put vidio prije 15 godina. Svjedok se ipak u toku davanja iskaza pred sudom prisjeća da je Špiru upravo riječima: „Špiro, Špiro“ oslovljavao drugi vojnik, da je „Špiro“ imao žutu traku oko glave i radio stanicu, te da se radi o visokom, plavom čovjeku sa zaliscima.

Dakle, sud je u cijelosti poklonio vjeru svjedocima Baždar Arminu i svjedoku „A“ koji su svjedočeci pod zakletvom pred sudom prepoznali optuženog u sudnici i kategorički potvrdili da je optuženi osoba koja je naredila i učestvovala u strijeljanju civila. Ova dva svjedoka su preživjela to strijeljanje.

Preživjeli svjedoci su dali izjave na okolnost preživljavanja strijeljanja i o načinu na koji su se spasili nakon izvršenog strijeljanja. Iskazi koje su ovi svjedoci dali u vezi sa okolnostima neposredno nakon izvršenog strijeljanja, poput odvezivanja, bježanja sa mjesta zločina i konačnog dolasku na teritorij pod kontrolom Armije BiH, konzistentni su utoliko što sva tri svjedoka svjedoče o tome da su se neposredno nakon strijeljanja prvo primirili iz straha da njihovo preživljavanje ne bude otkriveno, nakon čega su sami sebi (Kapo Ago), odnosno jedan drugome odvezali ruke, te su se udaljavali sa lica mjesta prebjegavši u obližnji šumarak. Sva tri preživjela svjedoka prisjećaju se i pominju izvjesnog dečka, koji je u toku strijeljanja ranjen, a za kojeg se ispostavilo da se radi o mladb. Čatić Mevludinu koji je preživio strijeljanje, ali je, nakon što je od strane srpskih vojnika otkriven kao preživjeli, ubijen. Posebno je upečatljivo svjedočenje preživjelog Baždar Armina, koji je u vrijeme strijeljanja imao 15 godina, koji je pred sudom iznio pojedinosti o tome kako je, iako ranjen u obje ruke u činu strijeljanja, uspio da se udalji sa mjesta zločina, prebjegne preko livade u obližnju šumicu u kojoj je, prema njegovom kazivanju, najvjerojatnije usljed krvarenja i bolova izgubio svijest, da bi po dolasku k svijesti nastavio lutanje da bi sutradan konačno uspio doći doći na područje sela Brčigovo, odnosno teritorij pod kontrolom Armije BiH. Ranjavanje Armina Baždara potvrđuje medicinska dokumenacija u spisu iz koje je vidljivo da je Baždar Armin ranjen i da ima ožiljke od prostrijelnih rana na obje nadlaktice.

Svjedok Baždar Armin je i na obavljenoj rekonstrukciji bez dileme pokazao lice mjesta. Istina, mjesto egzekucije je na licu mjesta bilo obilježeno, što je odbrana opavdano prigovorila, međutim ovaj svjedok bez dileme pokazao je i ostale važne pozicije na licu mjesta, kao što je mjesto gdje se on nalazio sa grupom zarobljenika, mjesto dolaska minibusa i iskrcavanja, mjesto vezivanja itd. Istina je također da su svjedoci očevidci u više navrata davali svoje izjave i da u tim izjavama ima i određenih razlika i odstupanja, ali te razlike nisu uticale na uvjerenje suda u pogledu utvrđivanja odlučne činjenice u pogledu identiteta optuženog. Razlike na koje i odbrana opravdano upućuje su očigledni rezultat okolnosti pod kojima su te izjave uzimane, ili uopšteno, uobičajenim psihološkim faktorima prisutnim prilikom prisjećanja.

Da je kritičnog dana optuženi imao svojstvo starješine manje vojne formacije koja je učestvovala u akciji zauzimanja kote Jačen i bio odgovoran za civile koji su dovedeni u svrhu korištenja kao „živi štit“, te da je kasnije naredio njihovo strijeljanje, Sud je utvrdio na osnovu svjedočenja svjedoka-očevidaca, koji svjedoče o naredbodavnoj ulozi „Špire“, tj. Dragoja Paunovića. Taj zaključak proizilazi iz činjenice da je Špiro imao žutu traku oko glave (za razliku od drugih vojnika, koji su imali žutu traku povezanu oko naramenice), da je posjedovao i razgovaralo na motorolu, te njegovim izricanjem riječi: „ja za ovo odlučujem“ i „pobijte ovo“.

Sud je prilikom ocjene dokaza imao u vidu i druge dokaze provedene na glavnom pretresu. Međutim, tim dokazima nije pridavao poseban značaj, a niti je našao potrebnim da vrši njihovu detaljnu analizu, jer nisu bitno uticali na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je sud došao temeljem dokaza čiju ocjenu je dao u presudi.

Primjena materijalnog zakona:

U pogledu pitanja materijalnog zakona koji treba primijeniti, obzirom na vrijeme izvršenja krivičnog djela, Sud je prihvatio pravnu kvalifikaciju optužbe, te optuženog osudio zbog krivičnog djela zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

S obzirom na vrijeme izvršenja krivičnog djela i materijalnog zakona na snazi u to vrijeme, Sud smatra relevantim dva zakonska načela: načelo zakonitosti i načelo vremenskog važenja krivičnog zakona:

Član 3. Krivičnog zakona BiH propisuje načelo zakonitosti, prema kojem nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna.

Član 4. Krivičnog zakona BiH (vremensko važenje krivičnog zakona) propisuje da se na učinioca krivičnog djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja krivičnog djela, a ako se poslije učinjenja krivičnog djela jednom ili više puta izmijeni zakon, primjenit će se zakon koji je blaži za učinioca.

Načelo zakonitosti propisano je članom 7. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: EKLJP) koja ima prioritet nad svim ostalim zakonima u BiH (član 2.2. Ustava BiH). Prema navedenom članu EKLJP "Niko ne može biti proglašen krivim za krivično djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po domaćem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao krivično djelo. Isto se tako ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenjiva u času kad je kazneno djelo počinjeno." Dakle, **zabranjeno je izricanje teže kazne od one koja je bila primjenjiva u vrijeme izvršenja krivičnog djela.** Ova odredba prema tome, propisuje zabranu izricanja teže kazne, neutvrđujući obaveznu primjenu blažeg zakona za učinioca, u odnosu na kaznu koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela. Stavom 2. člana 7. EKLJP određeno je da "Ovaj član ne spriječava suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe za neki čin ili propust koji je u času počinjenja **predstavljao krivično djelo u skladu s općim načelima prava priznatim od civiliziranih naroda**".

Član 15. stav 1. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljem tekstu: MPGPP) propisuje: "Niko se neće smatrati krivim za krivično djelo počinjeno činom ili propustom, koji, u vrijeme počinjenja, nisu predstavljali krivično delo prema domaćem ili međunarodnom pravu. Isto tako, neće se izreći teža kazna od one koja je bila primjenjiva u času kada je krivično delo bilo izvršeno. Ako se, nakon što je djelo počinjeno, zakonskom odredbom predvidi izricanje blaže kazne, to će ići na korist počinioca".

Stavom 2. člana 15. MPGPP određeno je da "ništa u ovom članu ne spriječava suđenje i kažnjavanje bilo koje osobe za neki čin ili propust koji je u vrijeme počinjenja predstavljao krivično djelo prema općim pravnim načelima koja priznaje međunarodna zajednica".

Konačno, članom 4a) KZ BiH propisano je da članovi 3. i 4. KZ BiH ne spriječavaju suđenje i kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo krivično djelo u

skladu sa općim načelima međunarodnog prava, čime je faktički preuzeta odredba člana 7. stava 2. EKLJP i čime je omogućeno izuzetno odstupanje od principa iz člana 4. KZBiH, kao i odstupanje od obavezne primjene blažeg zakona u postupcima koji predstavljaju krivična djela prema međunarodnom pravu, kakav jeste i postupak protiv optuženog, jer se upravo radi o inkriminaciji koja uključuje kršenje pravila međunarodnog prava. Ovakav stav zauzet je presudom Odjela I Apelacionog odjeljenja Suda BiH u presudi izrečenoj protiv Abduladhima Maktoufa, broj KPŽ 32/05 od 4.4.2006. godine.

Članom 172. KZ BiH propisan je Zločin protiv čovječnosti, kako je to propisano i članom 5. Statuta MKSJ (članom 5. Statuta MKSJ Zločin protiv čovječnosti definiran je kao određena posebna djela, „kada su ona počinjena u oružanom sukobu, bilo međunarodnog, bilo unutarnjeg kakraktera i usmjerena protiv bilo kojeg civilnog stanovništva“). U inkriminisanom periodu, Zločin protiv čovječnosti nije eksplicitno bio predviđen krivičnim zakonima u Bosni i Hercegovini.

Običajni status kažnjivosti zločina protiv čovječnosti i pripisivanje individualne krivične odgovornosti za njegovo počinjenje u periodu 1992. godine, potvrđen je, od strane Generalnog sekretara UN¹, Komisije za međunarodno pravo², kao i jurisprudencijom MKSJ i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR)³. Ove institucije ocijenile su da kažnjivost zločina protiv čovječnosti predstavlja imperativnu normu međunarodnog prava ili **jus cogens**⁴, pa se čini nespornim da je u 1992. godini zločin protiv čovječnosti bio dio običajnog međunarodnog prava.

Član 4a) ZKP BiH govori o “općim načelima međunarodnog prava”. Kako međunarodno pravo, kao ni EKLJP ne poznaju identičan pojam, to ovaj termin predstavlja ustvari kombinaciju, s jedne strane “principa međunarodnog prava” kakav poznaje Generalna skupština UN i Komisija za međunarodno pravo i “općih principa prava priznatih od strane zajednice naroda” kakve poznaje Statut Međunarodnog suda pravde i član 7. stav 2. EKLJP.

Principi međunarodnog prava kako ih poznaje Rezolucija Generalne skupštine 95(I) (1946) i Komisija za međunarodno pravo (1950) odnose se na

¹ Izvještaj GS UN-a u vezi sa stavom 2. Rezolucije Vijeća sigurnosti br. 808, 3.maj 1993. paragraf 34-35 i 47-48

² Komisija za međunarodno pravo, Komentar na Nacrt zakona o zločinima protiv mira i sigurnosti čovječanstva (1996), član 18.

³ MKSJ, Apelaciono vijeće, *Tadić*, Odluka o prijedlogu odbrane za interlokutorni prigovor na nadležnost, 2. oktobar 1995. paragraf 141; MKSJ, Pretresno vijeće, presuda *Tadić* od 7. maja 1997. paragraf 618-623; MKSR, Pretresno vijeće, *Akci jesu*, 2.septembar 1998., paragraf 563-577.

⁴ Komisija za međunarodno pravo, Komentar na nacrt teksta članova o odgovornosti država za međunarodno protupravna djela (2001), član 26.

“Niraberšku povelju i presudu tribunala”, dakle i na zločine protiv čovječnosti. “Principima međunarodnog prava priznatim u Povelji Niraberškog tribunala i u presudi tribunala”, koje je Komisija za međunarodno pravo usvojila 1950. godine i podnijela Generalnoj skupštini, Principom VI.c. predviđen je Zločin protiv čovječnosti kažnjiv kao zločin po međunarodnom pravu. Principom I određeno je da: “Svaka osoba koja počini djelo koje predstavlja krivično djelo po međunarodnom pravu, odgovorna je, prema tome i podliježe kažnjavanju”. Principom II određeno je da: “Činjenica da domaći zakon ne predviđa kaznu za djelo koje je kažnjivo po međunarodnom pravu, ne oslobađa osobu koja je počinila to djelo odgovornosti prema međunarodnom pravu”.

*Praksom Evropskog suda za ljudska prava **naglašena je primjena odredbe stava 2. člana 7. u odnosu na primjenu stava 1. člana 7. EKLJP** u nekoliko sličnih predmeta⁵ u kojima je predmet rasprave upravo bilo postojanje i kažnjivost Zločina protiv čovječnosti kao krivičnog djela. Šta više, u predmetu Kolk i Kislyiy protiv Estonije, Evropski sud “se prisjeća da tumačenje i primjena domaćeg zakona u načelu spada u nadležnost domaćih sudova....⁶ Ovo se primjenjuje i kada se domaći zakon odnosi na pravila općeg međunarodnog prava ili međunarodnih sporazuma.*

Prema tome, krivično djelo zločina protiv čovječnost može se u svakom slučaju podvesti pod “opća načela međunarodnog prava” iz člana 4a) KZ BiH. Dakle, bez obzira da li promatrano sa stanovišta međunarodnog običajnog prava ili stanovišta “principa međunarodnog prava”, nedvojbeno je da je Zločin protiv čovječnosti predstavljao krivično djelo u inkriminisanom periodu, odnosno da je zadovoljen princip legaliteta.

Činjenica da se krivičnopravne radnje nabrojane u članu 172. KZ BiH mogu pronaći i u zakonu koji je bio na snazi u relevantom vremenskom periodu-u vrijeme izvršenja djela, i to u članovima 134., 141., 142., 143., 144., 145., 146., 147., 154., 155. i 186. KZ SFRJ, odnosno da su radnje optuženja bile kažnjive i po tada važećem krivičnom zakonu također dodatno doprinosi zaključku suda u vezi sa načelom zakonitosti. Konačno, u vezi sa članom 7. stav 1. EKLJP, sud zapaža da je primjenu člana 4a) dodatno opravdava činjenica da je izrečena kazna u svakom slučaju blaža od smrtne kazne koja je bila u primjeni u vrijeme izvršenja djela, čime je zadovoljena i primjena

⁵ Vidjeti npr. presudu ESLJP u predmetu Naletilić v. Hrvatska, 51891/99 i presudu

⁶ Vidjeti *Papon protiv Francuske* br. 54210/00, ESLJP 2001-XII i *Touvier protiv Francuske*, br. 29420/95, odluka Komisije od 13.I.1997. godine.

principa vremenskog važenja krivičnog zakona, odnosno primjena “zakona koji je blaži za počinitelja”.

Sud je našao da su se u krivičnopravnim radnjama optuženog stekli elementi neophodni za postojanje **krivičnog djela progona kao zločina protiv čovječnosti**:

1. da je počinalac počinio diskriminatorno djelo ili propust;
2. da je tim djelom ili propustom uskraćeno ili narušeno neko osnovno pravo definirano međunarodnim običajnim ili ugovornim pravom;
3. da je počinalac djelo ili propust počinio sa namjerom diskriminacije na rasnoj, vjerskoj ili političkoj osnovi;
4. da su ispunjeni opći uslovi za zločin protiv čovječnosti iz člana 172. ZKP BiH.

Navedeno krivično djelo optuženi je počinio sa direktnim umišljajem, jer iz dokaza provedenih u postupku, proizilazi da je optuženi u momentu izvršenja krivičnog djela bio svjestan da svojim postupcima krši pravila međunarodnog prava i očigledno je svojim radnjama želio prouzrokovati zabranjenu posljedicu, pa bez obzira što je optuženi počinio više raznovrsnih radnji (ubistvo, progon i druga nečovječna djela slične prirode), kao i više istovrsnih radnji (ubistvo više lica), sud nalazi da se u konkretnom slučaju radi samo o jednom krivičnom djelu, **Zločinu protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH-progon**, jer je u pitanju jedinstveno krivično djelo bez obzira na broj izvršenih radnji, odnosno da u konkretnom slučaju krivičnopravna radnja progona, sadrži u sebi elemente krivičnopravnih radnji ubistva i drugih nečovječnih djela (član 172. stav 1. tačke a) i k). Ovakovo tumačenje zauzeo je i MKSJ, prema čijoj jurisprudenciji, u slučaju da je krivičnopravna radnja progona počinjena u vezi sa radnjom ubistva i nečovječnim djelima, elementi krivičnopravne radnje ubistva i drugih nečovječnih djela sadržani su u krivičnopravnoj radnji progona⁷.

S obzirom na utvrđeno činjenično stanje i nastalu posljedicu, te uzročnu vezu između istih, sud je optuženog oglasio krivim za krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, te ga za navedenu krivičnopravnu radnju osudio na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 20 /dvadeset/ godina, smatrajući pri tome da je izrečena vrsta i visina krivične sankcije srazmjerna stepenu društvene opasnosti djela, težini djela i učešću i ulozi optuženog, te da će se sa istom postići opšta svrha krivičnih sankcija i svrha kažnjavanja u smislu odredaba iz člana 39. KZ BiH.

⁷ Presuda Apelacionog vijeća MKSJ u predmetu *Krstić*, paragraph 231-232

Prilikom odmjeravanja kazne, sud je optuženom od olakšavajućih okolnosti cijenio činjenicu da se optuženi korektno držao pred sudom, da do sada nije krivično odgovarao, te da je porodičan čovjek, a od otežavajućih okolnosti Sud je našao u činjenici broja zarobljenih civila koji su kritičnog dana dovezeni na mjesto zločina u svrhu korištenja u živom štitu i strijeljani (27 osoba), od kojih četvero u to vrijeme malodobnih osoba.

Na osnovu člana 56. KZ BiH, optuženom će se u izrečenu kaznu zatvora uračunati vrijeme koje je od 18.03.2005. godine pa nadalje proveo u pritvoru, a na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH optuženi je oslobođen dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka, jer je trenutno u pritvoru, a ujedno je i nezaposlen, pa po ocjeni suda optuženi nema sredstava iz kojih bi troškove namirio.

Odlučujući o imovinskopravnim zahtjevima oštećenih, Sud je na osnovu odredbe člana 198. stava 2. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, oštećene: zaštićeni svjedok „A“, Kapo Ago, Baždar Armin, Delija Jasmina, Šetić Damir, Bečić Bisera, Pašić Behija, Kapo Alija, Isaković Alija, Isaković Nađa, Halilović Nisveta, Salihović Amira, Kurčehajić Marija, Ćatić Enisa, Ćatić Mevlida, Tanković Sanin, Paralović Šehzada i Zimić-Pavica Mevlida sa imovinskopravnim zahtjevom, uputio na parnicu, obzirom da bi utvrđivanje činjenica u pogledu visine imovinskopravnog zahtjeva iziskivalo duže vrijeme, što bi samim tim i produžilo i ovaj postupak, zbog čega je Sud iste i uputio na parnicu.

ZAPISNIČAR
Elvira Begović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
S U D I J A
Davorin Jukić

POUKA: *Protiv ove presude može se podnijeti žalba Apelacionom vijeću Suda BiH u roku od 15 /petnaest/ dana od dana prijema pismenog opravka presude.*